

UMEÅ
KOMMUN

Yttrande

Sida 1 av 3

2017-02-21

Dnr: KS-2016/00750

Miljö- och energidepartementet

103 33 STOCKHOLM

Remiss - Riksintresseutredningens slutbetänkande; Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU 2015:99)

Miljö- och energidepartementet har i en remiss bjudit in Umeå kommun att lämna synpunkter på Riksintresseutredningens slutbetänkande "Planering och beslut för hållbar utveckling", SOU 2015:99.

Umeå kommuns synpunkter

Sammanfattning

- *Umeå kommun är angelägen om att ett fungerande system tas fram som säkerställer viktiga samhällsintressen och att bostadsbyggandet underlättas*
- *Umeå kommun avstyrker förslaget överlag eftersom det inte fyller uppdraget att föreslå ett ändamålsenligt riksintressesystem*
- *Umeå kommun avstyrker förslaget gällande områden av väsentligt allmänt intresse*
- *Umeå kommun tillstyrker utredningens ambition om att begränsa omfattningen av riksintressen*
- *Umeå kommun avstyrker förslaget om att sektorsmyndigheterna bemyndigas att ta beslut om riksintresse. Endast regeringen bör göra detta*
- *Umeå kommun tillstyrker att regeringen fastställer kriterierna för områden av riksintresse med vissa förbehåll*
- *Umeå kommun tillstyrker förslaget att områden av riksintressen ska aktualitetsprövas på mer kontinuerlig basis*

Generella synpunkter

Umeå kommun tillstyrker att det finns ett behov till grundläggande översyn av riksintressesystemet. 47 % av Umeås yta täcks idag av riksintressen som delvis är otydligt motiverade, inaktuella och där Länsstyrelsen inte förmår att tillhandahålla tillräckligt bra planeringsunderlag för avvägningar mot andra angelägna intressen. Umeå kommun har ett högt förändringstryck där bostadsbyggandet är ett påtagligt stort allmänt intresse. Det är därför

ytterst angeläget att ett fungerande system tas fram som säkerställer viktiga samhällsintressen i planeringen och att bostadsbyggandet underlättas i ett hållbart samhällsbyggande.

Umeå kommun avstyrker dock förslaget överlag eftersom det inte fyller uppdraget att föreslå ett riksintressesystem som ger ett ändamålsenligt och över tiden anpassningsbart system för hushållning med mark- och vattenområden. Detta särskilt gällande områden av riksintresse med fokus på väsentliga och aktuella behov som inte leder till onödiga inskränkningar i planeringen av hur områdena ska användas. Det saknas ett system som visar konsekvenserna samt effekterna av den praktiska tillämpningen i det nya förslaget. Det kommunala perspektivet har inte heller varit tillräckligt framträdande i denna bearbetning. Detta är anmärkningsvärt med tanke på riksintressenas påtagliga inverkan på den lokala utvecklingen och att det är i den kommunala planeringen som avvägningen mellan alla olika intressena sker.

Områden av väsentligt allmänt intresse

Umeå kommun avstyrker förslaget gällande områden av väsentligt allmänt intresse. Förslaget innebär att den kommunala planeringen ska redogöra för hur ytterligare nivåer av nationella intressen ska tillgodoses. Fler intresseområden kommer att skapas och Länsstyrelsen ska i sin tur granska samt hantera dessa i olika utsträckning. Sammantaget riskerar detta försvåra besluts- samt tillämpningsprocesser vilket egentligen går emot denna utrednings initiala uppdrag.

Kommunerna redovisar sina avvägningar mellan olika intressen utifrån en helhetssyn och med målsättningar för en hållbar utveckling i sina översiktsplaner. För att åstadkomma en hållbar planering kan det finnas lokalt anledning att ett allmänt intresse t ex bostadsbyggande bör väga tyngre än ett riskintresse. Här bör det finnas möjligheter och ett utarbetat system att få det prövat av regeringen

Förslaget om en ventil där regeringen via Länsstyrelsen kan ge ett väsentligt allmänt intresse företräde före ett riksintresse, riskerar dessutom att ytterligare motverka utredningens uppdrag. Ett riksintressesystem bör snarare vara anpassningsbart så att det möter de krav som finns i samhällsutvecklingen idag.

Områden av riksintressen

Umeå kommun tillstyrker utredningens ambition om att begränsa omfattningen av riksintressen. Områden av riksintressen ska tillgodoses nationellt betydelsefulla intressen som är preciserade till begränsade ytor

och omfattningar med få motsvarigheter i landet. I de fall där riksintressena överlappar varandra och det finns motstående intressen bör staten ha det överordnade ansvaret att göra avvägningar. Exempelvis riksintresse för friluftsliv med ostörda miljöer och vindkraft som motstående.

Umeå kommun avstyrker förslaget om att sektorsmyndigheterna bemyndigas att ta beslut om riksintresse. Umeå kommun förordar att endast regeringen kan fatta detta beslut. Det är viktigt att fånga den politiska viljeinriktningen på central nivå vad gäller den nationella fysiska planeringen. Det är annars vanskligt att sektorsmyndigheter har beslutsmandat att utifrån egenintresse fastställa områden av riksintressen. Om beslutet ska ligga hos sektorsmyndigheten måste kommunen kunna pröva myndighetens beslut direkt hos regeringen.

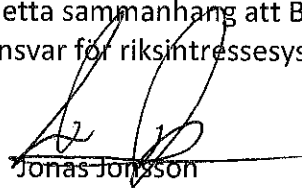
Umeå kommun tillstyrker att regeringen fastställer kriterierna för områden av riksintresse. Ett centralt villkor är dock att kommunerna har en avgörande roll i samråden i revideringsprocesserna. Detta eftersom riksintressena har sådan stor påverkan på det kommunala planverktyget. Det är dessutom nödvändigt att framtida avvägningar av olika intressen i planprocesserna ska kunna ske utan ytterligare omfattande utredningsarbeten som visar hur riksintressena tillgodoses. Detta är fortfarande oklart.

Umeå kommun tillstyrker förslaget att områden av riksintressen ska aktualitetsprövas minst varannan mandatperiod. Detta är avgörande för förtroendet till systemet.

Nationell samordning

Umeå kommun tillstyrker förslaget att Boverket utvecklar metoder för tillämpningen av hushållningsbestämmelserna. Översiktsplanerna behöver aktualiseras och utvecklas varje mandatperiod. Förutsättningarna vad gäller förändringstrycket är varierande utifrån kommunernas storlek och läge. Det finns därmed ett stort behov att möta den flexibilitet som samhället kräver idag och detta förhållandevis resurseffektivt. I Boverkets kommande arbete blir det därför viktigt att framtagna metoder och modeller är flexibla och som tar hänsyn till kommunernas olika förutsättningar. Det är även positivt i detta sammanhang att Boverket föreslås få ett nationellt samordningsansvar för riksintressesystemet.

Hans Lindberg
Kommunstyrelsens ordförande

Jonas Jonsson
Stadsdirektör